

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНДУСТРІАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Факультет технології і організації виробництва
Кафедра менеджменту

«До захисту допущено»
Зав. кафедри менеджменту
_____ Сарбаш Л. Д.
(підпис) (прізвище, ініціали)
«_____» _____ 2019 рік

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
бакалавра
(освітній ступінь)

на тему: «Удосконалення обліку та контролю власного капіталу на підприємстві (за матеріалами Публічне акціонерне товариство «Шахтоуправління «Покровське»))»

Виконала: студентка 3 курсу, групи ОіПзп-16
(шифр групи)

Спеціальності 071 Облік і оподаткування

Ховратова Анастасія Сергіївна _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Керівник: доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук, доцент, _____

Коваленко Юлія Олександрівна _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали) (підпис)

Рецензент: _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали) (підпис)

*Засвідчую, що у цій дипломній роботі немає
запозичень з праць інших авторів без відповідних
посилань.*

Студент _____
(підпис)

Покровськ – 2019 р.

Індустріальний інститут
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»
 (повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет технології і організації виробництва
 Кафедра менеджменту
 Освітній ступінь бакалавр
 Спеціальність 071 Облік і оподаткування
 (шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Зав. кафедри менеджменту
Л. Д. Сарбаш
 «___» _____ 2018 року

ЗАВДАННЯ НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Ховратовій Анастасії Сергіївні
 (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи): «Удосконалення обліку та контролю власного капіталу на підприємстві (за матеріалами Публічне акціонерне товариство «Шахтоуправління «Покровське»)»

керівник проекту (роботи): Коваленко Юлія Олександрівна, к.е.н., доцент
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом від « 01 » жовтня 2018 року № 96

2. Строк подання студентом проекту(роботи) 09.01.2019

3. Вихідні дані до проекту (роботи) матеріали звіту про переддипломну практику, фінансово-економічні показники підприємства за попередні роки, річний фінансовий звіт за попередні роки

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) сутність власного капіталу, його характеристики, джерела формування і напрямки використання власного капіталу, організація синтетичного та аналітичного обліку власного капіталу, аналіз структури та динаміки власного капіталу, шляхи удосконалення обліку та контролю власного капіталу на підприємстві

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 01.10.2018**КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН**

Пор. №	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Термін виконання етапів проекту (роботи)	Примітки
1.	Вибір і затвердження теми дослідження	01.10.2018	
2.	Складання завдання на виконання дипломної роботи, складання плану роботи	15.10.2018	
3.	Вивчення економічної літератури з обраної теми роботи та написання першого розділу	30.10.2018	
4.	Аналіз статистично-економічної інформації з досліджуваної проблеми та написання другого розділу дипломної роботи	22.11.2018	
5.	Розробка рекомендацій та заходів щодо підвищення ефективності економіки, які розглянуті в ракурсі обраної теми роботи та написання третього розділу дипломної роботи	25.12.2018	
6.	Оформлення вступу, висновків, реферату, демонстраційних аркушів	04.01.2019	
7.	Оформлення дипломної роботи та підписання її у нормоконтролера	05.01.2019	
8.	Подання виконаної роботи на зовнішнє рецензування	09.01.2019	
9.	Подання виконаної роботи для перевірки на плагіат	09.01.2019	
10.	Попередній захист дипломної роботи, підписання дипломної роботи у завідувача кафедри та подання документів до ДЕК	16.01.2019	

Студент А.С.Ховратова
(підпис)(прізвище та ініціали)Керівник проекту (роботи) Ю.О.Коваленко
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Ховратова А.С. Удосконалення обліку та контролю власного капіталу на підприємстві (за матеріалами Публічне акціонерне товариство «Шахтоуправління «Покровське»)/Випускна кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 071 Облік і оподаткування. – ІІ ДВНЗ ДонНТУ, Покровськ, 2019

В роботі досліджено сутність та структуру власного капіталу, джерела формування та напрями використання. Проаналізовано, структуру та динаміку власного капіталу. надано пропозиції щодо удосконалення обліку і контролю власного капіталу на підприємстві.

Ключові слова: ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ, СТРУКТУРА ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ, КОНТРОЛЬ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ, ОБЛІК ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ.

					З 071 43 43.3 441 ВКР			
Ізм.	Аркуш	№ документа	Підпис	Дата				
Розробив		Ховратова А.С..			Удосконалення обліку та контролю власного капіталу на підприємстві (за матеріалами Публічне акціонерне товариство «Шахтоуправління «Покровське»)	Літера	Аркуш	Аркушів
Н. контр.		Ляшок Н.Ю.				Б	3	45
Керівник		Коваленко Ю.О.				Індустріальний інститут ДВНЗ «ДонНТУ», каф. ЕіП ОіПзп-16		

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	6
1.1. Сутність власного капіталу, його основні складові та функції.....	6
1.2. Джерела формування і напрями використання власного капіталу.....	7
2.ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	16
2.1.Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	25.
2.2. Організація аналітичного та синтетичного обліку власного капіталу на підприємстві.....	32
2.3. Аналіз структури та динаміки власного капіталу на підприємстві.....	
3.НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	41.
3.1. Шляхи удосконалення організації обліку власного капіталу на підприємстві.....	42
3.3. Напрями удосконалення організації аудиторського контролю за використанням власного капіталу на підприємстві.....	44
ВИСНОВКИ.....	
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ	

					П 071 43 43.3 441 ВКР	
Ізм.	Аркуш	№ доку-мента	Підпис	Дата		

ВСТУП

Вугільна промисловість України є однією із складових її енергетичної безпеки, має глибокі традиції і розвинуту інфраструктуру вуглевидобутку та вуглепереробки. Значні запаси сировини забезпечують тривалу перспективу її роботи. Водночас, протягом останніх трьох десятиліть у галузі виникли та наростали кризові тенденції, які особливо поглибилися в умовах економічної трансформації країни, що зумовило необхідність структурної галузевої реформи.

Актуальність теми полягає в тому, що фінансовою основою діяльності будь-якого підприємства є сформований ним власний капітал. Він є початковою та безстроковою основою фінансування діяльності підприємства, а також джерелом погашення його збитків, одним з найвагоміших показників, що використовується при оцінці фінансового стану підприємства, оскільки показує:

з одного боку, ступінь фінансової самостійності підприємства (його незалежності від зовнішніх джерел фінансування);

з іншого - ступінь кредитоспроможності підприємства (забезпечення вимог кредиторів наявним у підприємства капіталом засновників).

За думкою професора Садовської «в ході господарської діяльності підприємства розмір власного капіталу постійно змінюється: 1. поповнюється за рахунок внесення засновниками грошей та іншого майна. Та отриманогоу процесі операційної. Фінансової чи інвестиційної діяльності прибутку, який залишається у його розпорядженні; 2. зменшується у випадку виходу з підприємства засновників, та при умовах передбачених чинним законодавством.

У повсякденному житті під капіталом розуміють: у вузькому розумінні- суму заощаджень, достатню для ведення підприємницької діяльності, а в широкому розумінні- все те, що має певну цінність»[1].

Метою дослідження є науково-теоретичне обґрунтування та розробка рекомендацій щодо удосконалення процесу ефективності використання власного капіталу вугледобувних підприємств з урахуванням вимог міжнародних стандартів фінансової звітності.

Для досягнення зазначеної мети визначені наступні завдання:

систематизувати теоретичні положення щодо узгодженості наукових підходів до категорії власний капітал;

уточнити складові власного капіталу та визначити джерела їх формування і використання

проаналізувати ефективність системи управління та використання власного капіталу Публічне акціонерне товариство «Шахтоуправління «Покровське»;

виявити напрями удосконалення системи управління формування і використання власного капіталу підприємства.

Предметом дослідження дипломної роботи є фінансово-господарські відносини Публічне акціонерне товариство «Шахтоуправління «Покровське», пов'язані з управлінням та використанням власним капіталом.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність Публічне акціонерне товариство «Шахтоуправління «Покровське» та його власний капітал.

Методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання. Для розкриття сутності та змісту категорії власний капітал, його складових були застосовані методи теоретичного узагальнення - аналіз і синтез, індукція і дедукція, системний підхід, порівняння, аналогія, абстрагування. Для вивчення теорії та діючої практики управління власного капіталу підприємств використовувалися методи спостереження, теоретичного узагальнення і порівняння. Графічний метод використано для наочного відображення складових власного капіталу; методи математичної статистики - для розрахунку ринкової вартості власного капіталу. Застосування методу моделювання дозволило розробити методику удосконалення оцінки ефективності використання власного капіталу.

Інформаційною базою дослідження є наукові джерела (монографії, наукові статті, доповіді вітчизняних і зарубіжних вчених з проблем розвитку системи управління власним капіталом, та його використання, матеріали науково-практичних конференцій та семінарів), офіційні документи (нормативні документи України та країн світу з питань організації і ведення бухгалтерського обліку, економічного аналізу, офіційні матеріали органів законодавчої та виконавчої влади); статистичні джерела, інтернет-ресурси.

1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Сутність власного капіталу, його основні складові та функції

За думкою професора Гудзь «капітал підприємства – це сума всіх ресурсів, інвестованих в підприємство. Основною властивістю капіталу підприємства є його здатність до самозростання.» За думкою Садовської «Капітал, який приносить процент, - це капітал-власність, тобто гроші, які продаються на особливому ринку-ринку капіталів. Позичені гроші, тобто гроші, надані в кредит функціонуючим підприємцям, - це капітал – функція. Якщо капітал – власність приносить дохід в формі відсотка, то капітал- функція-у формі підприємницького доходу, тобто частини прибутку на позичений капітал, яка залишається після сплати відсотків» [1] Він є базою створення і розвитку підприємства й у процесі функціонування забезпечує інтереси держави, власників і персоналу. Будь-яка організація, що веде виробничу чи іншу комерційну діяльність повинна мати визначений капітал, що представляє собою сукупність матеріальних цінностей і коштів, фінансових вкладень і витрат на придбання прав і привілеїв, необхідних для здійснення його господарської діяльності» [2, с.385].

Капітал будь-якого підприємства представлений двома складовими: власними та позиковими коштами. Власний капітал - важлива частина капіталу підприємства, яка перебуває у його власності.

Аналіз літературних джерел з питання власного капіталу дає підстави вважати, що різні автори розмежовують економічне, правове й облікове значення цього терміну (табл. 1.1).

Таблиця 1.1.-.

Сутність власного капіталу: аспекти трактування

Автор (ри)	Зміст поняття «власний капітал»	Переваги та недоліки у тлумаченні категорії «власний капітал»	
		переваги	Недоліки

Сопко В. В.	Сума власних коштів підприємства, отримана в результаті його діяльності, або від власників (учасників) у вигляді внесків, придбаних акцій, паїв тощо, або залишена на підприємстві безоплатно	Наведено джерела формування власного капіталу	У даному визначені власний капітал визначено винятково як сукупність грошових надходжень, отриманих з різних джерел
Нужна О. А.	Загальна вартість власних засобів підприємства, які належать йому на правах власності і використовуються ним для формування його активів	Визначено сутність власного капіталу з правової та економічної позицій	В даному визначені власний капітал трактується як господарські засоби, а не джерела їх утворення, що за економічною суттю не розкриває зміст досліджуваної дефініції
Вівчар О. Й.	Фінансові ресурси, які вкладає підприємство для організації та фінансування господарської діяльності	Визначення власного капіталу сформоване з врахуванням функції заснування господарського товариства	Охарактеризовано власний капітал виключно із точки зору реінвестування прибутку у господарську діяльність підприємства, що є більш вужчим поняттям, адже розкриває економічний зміст тільки накопиченого власного капіталу
Корольок Т. М.	Сукупність економічних благ у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, які залучаються до економічного процесу діяльності суб'єкта	У визначенні передбачено, що внесені засновниками активи у господарську діяльність підприємства мають спричинювати до нарошення складових	Визначення власного капіталу є не коректним, оскільки розкриває не економічну сутність власних джерел утворення засобів, а –

	господарювання без визначення терміну повернення їх власникам, і здатні генерувати доходи	власного капіталу у вигляді прибутку	вкладених ресурсів у господарську діяльність підприємства
--	--	---	---

Аналіз таблиці показав, що наведені підходи до розуміння сутності власного капіталу враховують завдання і принципи господарської діяльності та їх економічну основу, а також їх відповідний технічний та соціально-економічний ефект.

Наприклад погляди фахівців щодо економічного змісту власного капіталу розуміють в забезпеченні підприємства власними фінансовими коштами, необхідних для інвестиційної, іноваційної та іншої господарської діяльності.

Щодо правового аспекту та відносин власності, власний капітал розуміється як межі мінімальної матеріальної відповідальності, які підприємство має за своїми зобов'язаннями. За визначенням доктора економічних наук, Є.Ю.Шари « власний капітал - це сума власних коштів підприємства , що є результатом його діяльності , отримана від власників або учасників підприємства у вигляді внесків , придбаних акцій, паїв тощо» [12]. Найпоширенішим тлумаченням власного капіталу є його визначення згідно посібника Шари «власний капітал - це частина активів підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань» [12].

В національних стандартах бухгалтерського обліку визначення власного капіталу є найбільш об'єктивним з точки зору джерел його формування, тому що власний капітал в економічному змісті відображає зобов'язання власників підприємств. Адже, власний капітал як економічна категорія є вартісним відображенням зобов'язання власників підприємства.

В вітчизняній літературі поняття власного капіталу досить часто трактують як чисті активи підприємства. Так, А.Н. Азріліян, А.Б. Борисов, Л.Г. Гіляровка, В.В. Ковальов, М.І. Кутер, Е.В. Негашев, С.В. Мочерний, Б.А. Райзберг ототожнюють власний капітал з чистими активами підприємства. Однак, збіг чистих активів і власного капіталу по величині не означає, що одне поняття можна замінити іншим,

оскільки по змісту вони суттєво відрізняються. Власний капітал має свій елементний склад, чисті активи - зовсім інший, пов'язаний зі складом майна акціонерного товариства.

Нажаль в міжнародних стандартах не подано визначення власного капіталу. Еквівалентом терміну «власний капітал» є термін «чисті активи»

За думкою професора Гудзя Н.В. «у національних та міжнародних стандартах обліку власний капітал зазначається як один з основних елементів фінансової звітності. Величина та структура власного капіталу мають принципове значення для управлінського персоналу та користувачів фінансової звітності» [8, с.228].

У вітчизняній практиці власний капітал відображається в балансі та в звіті про власний капітал. Баланс містить такі статті власного капіталу (рис. 1.2):

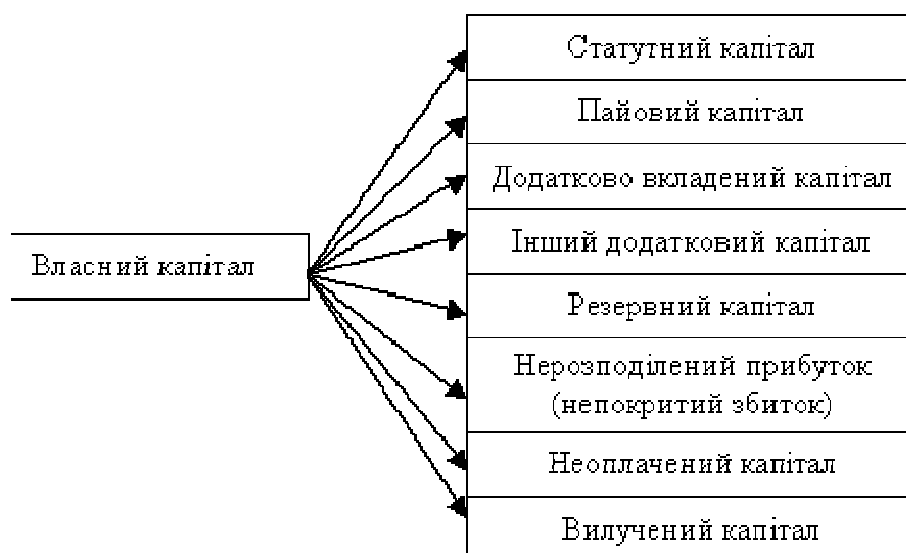

Рисунок 1.2. – Склад власного капіталу в балансі за національними стандартами

За думкою професора Садовської «Статутний капітал – зафіксована в установчих документах загальна вартість активів, які є внеском власників (учасників) до капіталу підприємства. Пайовий капітал – сума пайових внесків членів спілок та інших підприємств, що передбачена установчими документами. Додатковий вкладений капітал – акціонерні товариства показують суму, на яку вартість реалізації випущених акцій перевищує їхню номінальну вартість. Інший додатковий капітал – сума дооцінки необоротних активів, вартість

необоротних активів, безкоштовно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб, та інші види додаткового капіталу. Резервний капітал –сума резервів, створених, відповідно до чинного законодавства або установчих документів, за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток) –сума нерозподіленого прибутку, або сума непокритого збитку. Неоплачений капітал- сума заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу. Вилучений капітал –фактична собівартість акцій власної емісії або часток, викуплених товариством у його учасників, державні (казенні) та комунальні підприємства» [1, с.451].

Звіт про власний капітал відображає:

статутний (пайовий капітал);

додатковий капітал;

нерозподілений прибуток.

Крім того, у звіті про власний капітал відображають операції, які відбулися у звітному періоді в складі неоплаченого та вилученого капіталів.

Умовно звіт про власний капітал можна поділити на шість розділів:

- 1) Коригування залишків власного капіталу на початок року;
- 2) Переоцінка активів;
- 3) Чистий прибуток (збиток) за звітний період та його розподіл;
- 4) Внески учасників;
- 5) Вилучення капіталу;
- 6) Інші зміни в капіталі.

Як і за міжнародними стандартами обліку, сума чистого прибутку за звітний період переноситься до звіту про власний капітал зі звіту про фінансові результати зі статті чистий прибуток.

Структура і динаміка власного капіталу є найсуттєвішим показником, що визначає фінансовий стан підприємства.

«Поняття капітал асоціюється з поняттям «власність». Джерелами формування активів підприємства є власні засоби (власний капітал), позичені кошти (позичений капітал). Гарантією захищеності прав власників підприємства виступає власний

капітал, зокрема зареєстрована його частина – статутний капітал. В Національному положенні (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», власний капітал визначається як частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань»[10].

Власний капітал відображається в балансі одночасно з відображенням активів або зобов'язань, які призводять до його зміни. Слід відзначити, що сума власного капіталу – це абстрактна вартість майна яка не відображає поточну вартість прав власників підприємства. На величину власного капіталу суттєво впливають складові облікової політики підприємства, що стосуються обраних принципів, методів і процедур для визначення та оцінки елементів та статей балансу, зокрема, його активів і зобов'язань. Власний капітал є одним із найважливіших показників, що використовуються при оцінці фінансового стану підприємства.

1.2. Джерела формування і напрямки використання власного капіталу

Управління власним капіталом пов'язане не тільки з забезпеченням ефективного використання вже накопиченої його частини, але і з формуванням власних фінансових ресурсів, що забезпечують майбутній розвиток підприємства. Власні фінансові ресурси класифікуються за певними джерелами (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2.-

Джерела формування власних фінансових ресурсів підприємства

№	Джерела	Склад джерел
1	Внутрішні джерела	1. Прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства. 2. Амортизаційні відрахування від основних засобів і нематеріальних активів. 3. Цільові надходження та інші внутрішні джерела формування власних фінансових ресурсів. 4. Інші внутрішні джерела формування власних фінансових ресурсів
2	Зовнішні джерела	1. Залучення додаткового пайового або акціонерного капіталу. 2. Одержання підприємством безплатної фінансової допомоги.

		3. Кошти державного та місцевого бюджетів, що використовуються на безповоротні основі. 4. Інші джерела формування власних фінансових ресурсів.
--	--	--

У складі внутрішніх джерел формування власних фінансових ресурсів основне місце належить прибутку, він формує переважну частину його власних фінансових ресурсів, забезпечує приріст власного капіталу. Певну роль у складі внутрішніх джерел виконують також амортизаційні відрахування, особливо на підприємствах із високою вартістю власних основних засобів і нематеріальних активів; проте суму власного капіталу підприємства вони не збільшують. Інші внутрішні джерела не грають помітної ролі у формуванні власних фінансових ресурсів підприємства.

У складі зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів основне місце належить залученню підприємством додаткового пайового (шляхом додаткових внесків у статутний фонд) або акціонерного (шляхом додаткової емісії та реалізації акцій) капіталу. Для окремих підприємств одним із зовнішніх джерел формування власних фінансових ресурсів може бути надана їм безплатна фінансова допомога, яка надається, як правило, лише окремим державним підприємствам. До числа інших зовнішніх джерел входять безплатно передані підприємству матеріальні та нематеріальні активи, що включаються до складу його балансу [6].

Із посібника Садовської, виходить, що «формування фінансових ресурсів підприємства здійснюється за рахунок власних та запозичених коштів. Загальна сума фінансових ресурсів складається у кожного окремого підприємства з таких елементів:

власний капітал: статутний (пайовий) капітал, додатково вкладений капітал, додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток тощо;
забезпечення наступних витрат та платежів;
довгострокові зобов'язання;
поточні зобов'язання»[1].

За думкою Гудзя Н.В. «наявність достатнього розміру власного капіталу - необхідна умова успішного функціонування підприємства незалежно від сфери діяльності та галузевої специфіки» [8]. Дійсно, діяльність будь-якого підприємства є можливою лише за умови наявності джерел фінансування, які відрізняються одне від одного за своєю економічною суттю, способами й принципами виникнення, привабливістю з точки зору того чи іншого учасника ринку та деякими іншими особливостями. Тому, на нашу думку, розгляд джерел формування власного капіталу заслуговує на особливу увагу як з боку вчених так і практиків.

Спроможність підприємства досягнути успіху на ринку залежить від ефективності управління його власним капіталом. Добре організоване управління є необхідною складовою для успішної роботи підприємств в умовах жорсткої ділової конкуренції.

Під організацією управління власним капіталом підприємства потрібно розуміти створення ефективної управлінської системи та її постійне удосконалення.

Варто зазначити, що головним показником ефективної господарської діяльності товариства є розмір та динаміка власного капіталу. Позитивна динаміка власного капіталу до збільшення характеризує нарощення резервного, додаткового капіталів та нерозподіленого прибутку товариства, його можливості підтримувати фінансову стійкість за рахунок власних джерел. Зменшення розміру власного капіталу характеризує зниження прибутковості, рентабельності, ліквідності та фінансової стійкості товариства. Саме таке завдання і має вирішувати система ефективного управління власним капіталом.

Отже, важливість власного капіталу у фінансово-господарській діяльності будь-якого підприємства беззаперечна. Тому зрозуміло, що ефективне управління власним капіталом є необхідною умовою функціонування суб'єкта господарювання на ринку та його виживання в конкурентній боротьбі.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПАТ «ШУ «ПОКРОВСЬКЕ»

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

ПАТ «Шахтоуправління «Покровське» введена в дію в 1990 році - першим пусковим комплексом виробничою потужністю 1,5 млн. т вугілля в рік. Вона входить в облік самих перспективних вугільних підприємств нового покоління з умовами розробки, типовим для глибоких шахт Донбасу. Розміри шахтного поля по простягненню 16 км, по падінню 6 км. В його обігу один пласт d4 товщиною 0,9 - 2,15 м з промисловими запасами 87,8 млн. т, кут падіння 2-8 градуса, марка вугілля К (коксівний). Шахта віднесена до категорії небезпечних по раптовим викидам вугілля, породи та газу, по вибухам вугільного пилу. Відпрацьовування пласту ведеться стовбами по простягненню й підняттю.

До моменту пуску шахта була устаткована прогресивним вітчизняним обладнанням: очісними механізованими комплексами КМТ з виймальними комбайнами РКУ-13; гірнопрохідницькими комбайнами 4ПП-2М для проведення пластових виробіток і породонавантажувальними машинами 2ПНБ-2 з навісним буровим обладнанням для проведення виробіток.

Транспортування вугілля відбувалось стрічковими конвеєрами, доставка вантажу - монорейковими доріжками.

Після введення в експлуатацію шахта вже на третій рік освоїла проектну і виробничу потужність. У зв'язку з дефіцитом на внутрішньому ринку вугілля коксівних марок у шахти немає проблем з збутом. Разом з цим необхідно ураховуватись з можливою конкуренцією постачальників високоякісного коксівного вугілля з інших країн.

Шахта після освоєння проектної потужності швидко нарощувала добуток й значно перевищила потужність, передусмотрену проектом першого пускового комплексу. Так, у 1997 року добуток склав 1850 тис. т, а в 2014 р. - 6751 тис.тон. 2015 р. –

6127,3 тис.тон. Для забезпечення такого росту шахта власними силами веде підготовку фронту очисних забоїв. Термін проведення основних підготовчих виробок досяг в 2015 р. 22,9 км на рік, а в 2015р-19,8 км на рік.

Середньодобове навантаження на комплексно-механізований очисний забій до 1996р., трималась на рівні 800 т, що значно вище середньо-галузевого показника (400т). В 2011 р. на шахті навантаження перевищило - 2335 т/на добу, у 2012 р.- 2003 т/на добу, у 2013 р.-1745 т/на добу завдяки вводу високонавантажуваного вітчизняного й імпортного виймального обладнання. Місячна продуктивність праці робітника з добутку вугілля збільшилась з 26,2 т/місяць у 1991р. а у 2014 р. - до 93,2 т. у місяць, а у 2015р – 83,2 т.у місяць.

У зв'язку з дефіцитом на внутрішньому ринку вугілля коксівних марок у шахти немає проблем з збутом. Разом з цим необхідно урахуватись з можливою конкуренцією постачальників високоякісного коксівного вугілля з інших країн.

ПАТ «Шахтоуправління «Покровське» одне із провідних вугільних підприємств України. Основним ринком збуту вугільної продукції є коксохімічні заводи України, діє на підставі власного статуту, тобто певного зібрання обов'язкових правил, що регулюють її індивідуальну діяльність, взаємовідносини з іншими суб'єктами господарювання (Додаток А).

Основним споживачем вугілля є ПрАТ «Донецьксталь-металургійний завод». ПАТ «Шахтоуправління «Покровське» добуває та збагачує коксівне вугілля марки К. Досягнута якість концентрату марки К, що випускається Шахтоуправлінням «Покровське» є одним з найвищих у галузі й характеризується наступними показниками: загальна волога - 8,5 - 9,9%; зольність - 7,5 - 8,5%; вихід летучих - 27,5 - 29,5%; зміст сірки - 0,75 - 0,85%; індекс вільного спучування - 8; індекс ХГ - 64; зміст фосфору - 0,004%; зміст хлору - 0,11%. Аналіз виробничо-господарчої діяльності підприємства слід починати з розгляду динаміки узагальнюючих показників, комплексно характеризуючи ефективність його роботи. Це дозволяє установити основні тенденції і характер розвитку шахти. Особливо важливо виконати співставлення різних взаємопов'язаних економічних показників. Подібні співставлення створюють можливість виявити диспропорції, виділити

“вузькі” ланцюги в економічному розвитку підприємства. Дані, необхідні для загальної характеристики результатів роботи підприємства приведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1-

Виробничо – технічні показники роботи шахти за період 2014-2016 рр.

п/п	Найменування показників	Од. Вим.	2014	2015	2016
1	Видобуток загальний: - очисний видобуток - підготовчий видобуток	тис.т.	5087,3 3832,3 1255,0	6127,3 5309,4 817,9	6750,6 5773,7 976,9
2	Середньодобовий видобуток	тон	13983	17115	18894
3	Зольність відвантаженого рядового вугілля	%	38,3	34,9	35,0
4	Середньодіюча очисна лінія забоїв	м	1886	2164	2119
5	Середньодіюча кількість очисних забоїв	Заб.	7,1	8,3	8,0
6	Средньомісячне подвигання очисних забоїв	м/міс.	58,9	69,4	80,3
7	Навантаження на очисний забій	т/доб.	1489	1745	2003
8	Проведення гірничих виробіток всього в т.ч. бригадами шахти	М М	21089 16894	19792 16872	22930 21174
9	Механічне проведення гірничих виробіток бригадами шахти в т.ч. комбайнами	М М	16837 15575	16690 15311	20975 19046
10	Рівень механічного проведення в т.ч. комбайнами	% %	99,7 92,2	98,9 90,7	99,1 89,9
11	Проведення підготовчих виробіток на 1т. видобутку	М	4,1	2,8	3,1
12	Швидкість проведення виробіток бригадами шахти	м/міс.	81,2	77,4	86,9
13	Продуктивність праці робочих по видобутку	т/міс	72,1	83,2	93,2
14	Продуктивність праці ГРОВ	т/міс.	300,4	419,4	542,2
15	Продуктивність праці проходчика	м/міс.	1,8	1,8	2,1
16	Чисельність персоналу – всього в т.ч. ППП робітники по видобутку з них: ГРОВ проходчики	Чол. Чол. Чол. Чол. Чол.	7742 6870 6034 887 834	7930 7025 6135 1055 796	7773 6787 5879 1063 765
17	Заробітна плата персоналу – всього в т.ч. ППП Робітники по видобутку з них :ГРОВ прохідники	Грн. Грн. Грн. Грн. Грн.	3387 3781 3724 7651 5369	3636 4042 3965 6638 5819	4647 5211 5152 8976 8151
18	Об'єм товарної продукції	Тис.т.	5084	6133	6487
19	Об'єм товарної продукції	Тис.грн.	1299332	1258570	1631003
20	Собівартість 1т. готової вугільної продукції	Грн.	2156,76	3887,95	4382,57
21	Ціна 1т. товарної вігільної продукції	грн	2756,36	4236,69	5169,77

Основними причинами, ускладнившими виконання програми проведення гірничих виробок стали:

втрачання робочого часу з-за аварійності на прохідницьких комбайнах та конвеєрному транспорті;

висока трудоємність на допоміжному транспорті(монорельсових дорогах) при доставці матеріалів та обладнання в забій, неукомплектованість прохідницьких забоїв допоміжними робітниками – доставщиками;

зниження швидкості проведення підготовчих виробок в зоні непрогнозованих геологічних порушень за газодинамічними проявленнями.

Як видно з табл. 2.1, що в розглянутому періоді шахта працювала стало. Випуск готової продукції збільшився з 5084 тис.т в 2015р. до 6487тис.т в 2016р., обсяг реалізації за цей період зріс на 331 671тис.грн. Обсяг реалізації продукції зріс в основному за рахунок росту оптових цін на вугілля в 2015р.,він продавався по ціні 2756,36 грн/т., в 2017р. вона склала 5169,77 грн/т. в середньому вона зросла в 1, брази .

На шахті на період 2014–2016р. знизилась численність робочих по здобичі вугілля з 6034 до 5879 чоловік. Середньомісячна продуктивність праці робітника по здобичі за цей же період зросла на 21,1т/міс.За три роки зросла середньомісячна заробітна платня на 3226 гривень. Різко зросла собівартість видобутку вугілля з 2156,76 грн/т до 4382,57 грн./т або на 208,9%. Знизилася зольність відвантаженого вугілля на 3,3% і склала 35,0%.Програму виконання підготовчих виробок за 2016 рік було виконано на 90%.

2.2. Організація аналітичного та синтетичного обліку власного капіталу на підприємстві

Побудова обліку власного капіталу є важливим питання для суб'єкта господарювання. Тільки саме тут визначається інформаційний масив відносно розміру та стану власного капіталу учаників. Базовою основою в процесі управління діяльністю будь-якого господарюючого суб'єкта є інформація, яка безпосередньо формується в обліковій системі. Звідси, первинні документи, в яких фіксується та узагальнюється інформація по операціях з переміщення власного капіталу, є

основою для отримання облікових даних про наявність та переміщення всього капіталу.

Організація бухгалтерського обліку на ПАТ «Шахтоуправління «Покровське» здійснюється згідно наказу про облікову політику підприємства (Додаток Б).

«Для узагальнення інформації про стан і рух коштів різновидності власного капіталу призначені рахунки четвертого класу Плану рахунків, зокрема такі як: 40 “Статутний капітал”, 41 “Пайовий капітал”, 42 “Додатковий капітал”, 43 “Резервний капітал”, 44 “Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)”, 45 “Вилучений капітал”, 46 “Неоплачений капітал”, 47 “Забезпечення майбутніх витрат і платежів”, 48 “Цільове фінансування і цільові надходження”, 49 “Страхові резерви”»[7].

«Рахунок 40 “Статутний капітал” призначено для обліку та узагальнення інформації про стан та рух статутного капіталу підприємства» [7].

Синтетичний облік власного капіталу і забезпечення зобовязань згідно Методичних рекомендацій щодо застосування реєстрів журнально- ордерної форми обліку № 7. В даному журналі-ордері передбачені окремі розділи для кожного синтетичного рахунку, де відображається кредитові обороти в кореспонденції з дебетом відповідних кореспондуючих рахунків. Окрім того, за кожним рахунком обліку власного капіталу та забезпечення зобовязань ведуться аналітичні дані із зазначенням: статті аналітичного обліку, оборотів по дебету і кредиту за звітний період і з початку року [4].

В процесі облікової діяльності особлива увага приділяється організації аналітичного обліку власного капіталу. В основу побудови аналітичної організації обліку власного капіталу покладені його конкретні функції, які виконуються статутним капіталом. Має значення правовий статус статутного капіталу, що визначає особливості його відображення.

Особливе місце у структурі власного капіталу складає статутний капітал, який обліковується на рахунку 40 “Статутний капітал”. Кредитовий залишок цього рахунку показує суму зареєстрованого статутного капіталу, оборот по кредиту відображає суму його збільшення на законних підставах, оборот по дебету –

зменшення статутного капіталу при виході зі складу організації її учасників (засновників) [10].

Зміна розміру статутного капіталу підприємства завжди пов'язана з перезатвердженням його установчих документів загальними зборами засновників і їх перереєстрацією у відповідних державних органах. Так наприклад збільшення цієї статті бухгалтерського обліку може здійснюватися при залученні додаткових коштів від учасників (засновників) або при додатковому прийомі учасників (засновників), а також у разі додаткової емісії акцій або збільшення їх номіналу;направлення на його збільшення нерозподіленого чистого прибутку, додаткового і резервного капіталу, а також нарахованого засновницького доходу (дивідендів);отримання унітарними підприємствами додаткових коштів у вигляді дотацій від державних і муніципальних органів.

Зменшення даної статті відбувається коли є наявність виходу учасників (засновників) зі складу підприємства або викупу акцій акціонерним товариством з їх подальшим анулюванням;доведення розміру статутного капіталу до величини вартості чистих активів та погашення за рахунок нього непокритого збитку, а також покриття збитків за рахунок зниження розмірів внесків (паїв) учасників або номінальної вартості акцій;вилучення частини статутного фонду унітарного підприємства [9].

Статутний капітал від інших структурних частин власного капіталу підприємства відрізняє те, що він повинен бути розподілений між її учасниками (засновниками). Тому рішення Загальних зборів засновників про його зміни має супроводжуватися зазначенням про порядок їх розподілу між учасниками.

У зв'язку з таким персоніфікованим характером рахунка 40 «Статутний капітал» усі записи, пов'язані зі змінами його величини, відображаються на дебеті або кредиті рахунка 67 "Розрахунки із учасниками" та відповідних субрахунків статутного капіталу [9].

Для обліку зареєстрованого статутного капіталу, його змін та розрахунків із засновниками по внесках до статутного капіталу планом рахунків передбачено

систему рахунків, в яку увійшли пасивний рахунок 40 "Статутний капітал", що не має субрахунків, активно-пасивний рахунок 67 "Розрахунки із учасниками".

Призначення та побудова рахунка 40 «Статутний капітал» наведена на рис.2.1.

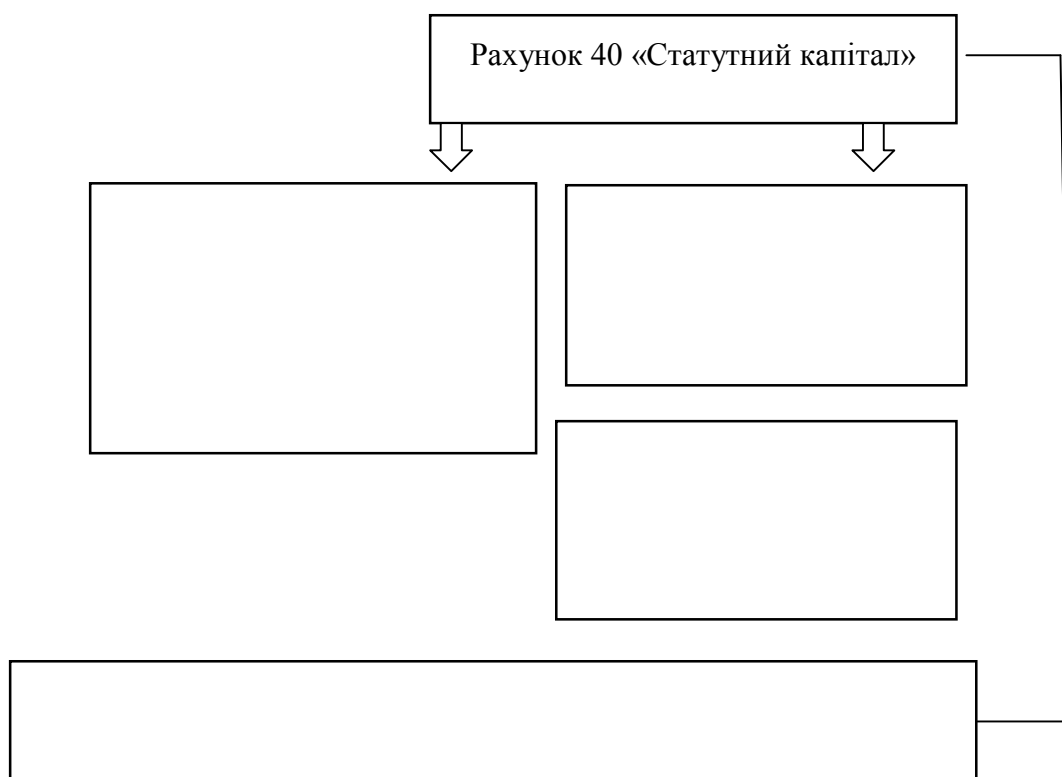

Рис. 2.1. Призначення та побудова рахунку 40 «Статутний капітал»

Синтетичний і аналітичний облік статутного капіталу ведеться у відповідних регістрах бухгалтерського обліку на основі засновницьких документів, які пройшли державну реєстрацію підприємства, договорів купівлі-продажу, акцій в акціонерних товариствах та іншої первинної документації.

Аналітичний облік статутного капіталу ведеться по кожному засновнику підприємства, за видами капіталу, стадіям формування і видами акцій.

На підприємстві ведеться журнально-ордерна форма обліку. Реєстрація операцій щодо руху власного капіталу здійснюється у журналі –ордері № 7 (за кредитом рахунків 40, 41, 42, 43, 44, , 45, 46, 47, 48, 49) та у відомості 7.1 де заносяться аналітичні дані відповідних рахунків власного капіталу.

До Статутного капіталу можна вносити наступні види вкладень: майнові права, нерухоме та рухоме майно, права користування майном, права користування природними ресурсами, майнові права та об'єкти інтелектуальної власності, цінні папери.

До Статутного капіталу не можна вносити: майно, з обмеженим обігом на території України, земельні ділянки, призначені для ведення фермерського господарства, емітовані облігації, кошти отримані в кредит і під заставу, а також бюджетні кошти.

«За кредитом рахунку 40 “Статутний капітал” відображається збільшення статутного капіталу, за дебетом — його зменшення (вилучення). Сальдо на цьому рахунку повинно відповідати розміру статутного капіталу, який зафіксовано в установчих документах підприємства» [4]. Кореспонденція рахунків з обліку власного капіталу наведена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1. —

Кореспонденція рахунків з обліку власного капіталу

№ з/п	Зміст операції	Дебет	Кредит
1	Оголошено статутний капітал	46 “Неоплачений капітал”	40 “Статутний капітал”
2	Відображено внески до статутного капіталу		
	грошовими коштами	30 «Готівка» 31 «Готівка в національній валюті»	46 “Неоплачений капітал”
	виробничими запасами	20 «Виробничі запаси»	46 “Неоплачений капітал”
	малоцінними та швидкозношувальними предметами	22 «Малоцінні та швидкозношувальні предмети»	46 “Неоплачений капітал”
3	Використано прибуток на: - збільшення резервного капіталу	443 “Прибуток, використаний у звітному періоді”	43 “Резервний капітал”
	- нарахування премії працівникам підприємства	443 “Прибуток, використаний у звітному періоді”	66 “Розрахунки за виплатами працівникам”
	Відображено створення на підприємстві фонду на оплату відпусток	23 “Виробництво” 91 “Загально-виробничі витрати” 92 “Адміністративні витрати” 93 “Витрати на збут”	471 “Забезпечення виплат відпусток”

Аналітичний облік статутного капіталу відкритого акціонерного товариства організується таким чином, щоб забезпечити формування деталізованої інформації про типи акцій, їх види, стадії накопичення капіталу, акціонерів.

Організація аналітичного обліку статутного капіталу в розрізі акціонерів введеться за напрямками обліку і точного підтвердження прав власників, а також отримання інформації про осіб, що повинні виконати зобов'язання за випущеними цінними паперами

При цьому організація, що веде реєстр акціонерів (акціонерне товариство або професійний учасник ринку цінних паперів), є власником реєстру акціонерів рис.2.2.

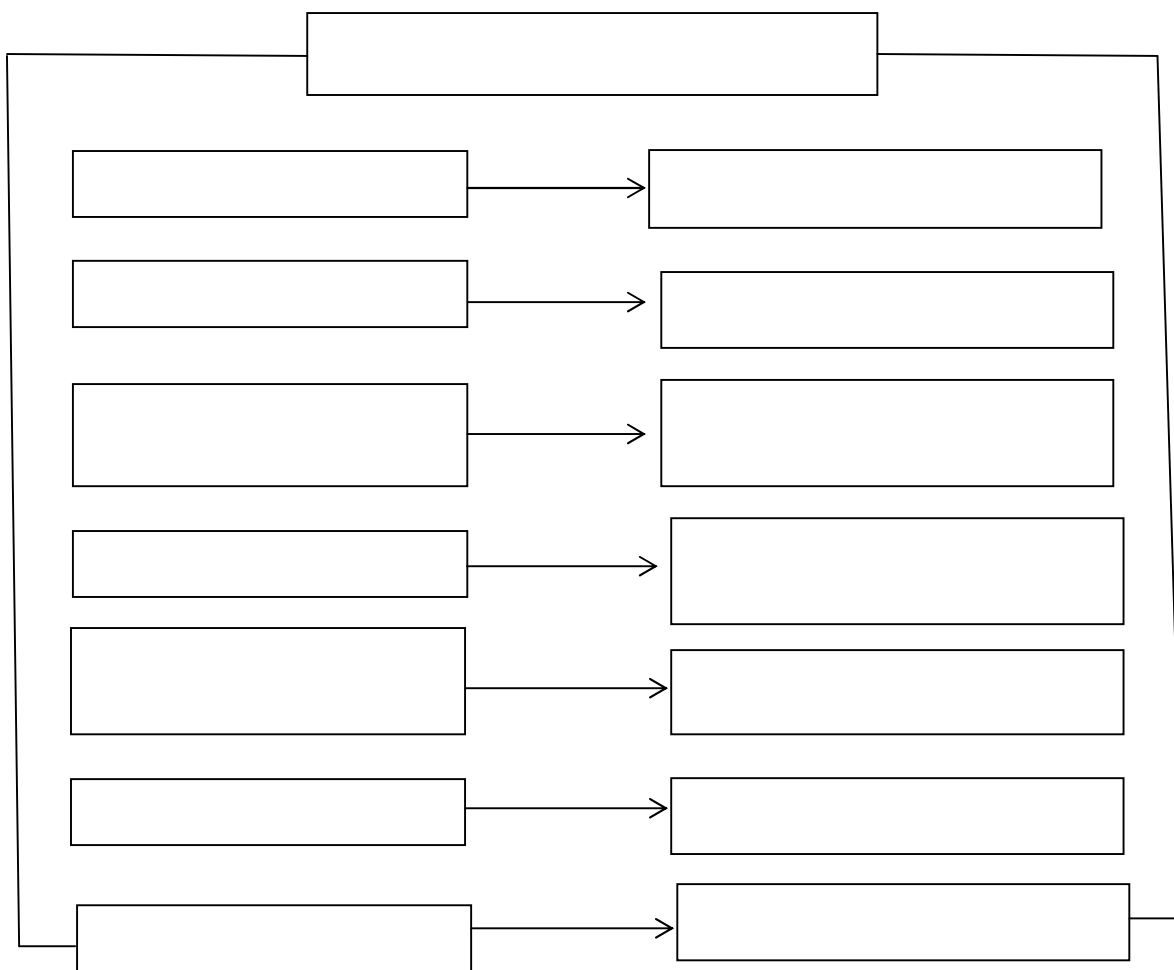

Рис. 2.2. - Порядок ведення аналітичного обліку власного капіталу.

Ці завдання можуть вирішуватися через облік акцій, проданих акціонерам, шляхом ведення реєстру акціонерів безпосередньо акціонерним товариством чи з допомогою залученої для цього спеціалізованої професійної організації.

Фахівці вважають, що розмір власного капіталу є критерієм оцінки інвестиційної привабливості підприємства, відповідно управління власним капіталом підприємства є одним з основних напрямків його фінансової діяльності. Кожен господарюючий суб'єкт прагне максимізувати рівень власного капіталу. Разом з тим, у процесі управління власним капіталом необхідно враховувати зростання і скорочення потреб підприємства протягом часу, тому недоцільно повністю забезпечувати господарські процеси на підприємстві за рахунок власних джерел. Такий підхід призводить до утворення надлишків оборотних активів, простоювання основних засобів в окремі моменти, що може призвести до послаблення стимулів до їх раціонального й ефективного використання. Отже, необхідно враховувати можливість залучення позикових коштів для певних потреб або у разі зростання потреби в оборотних коштах. Управління власним капіталом підприємства в зв'язку з цим передбачає необхідність підтримки здорового співвідношення між розміром власного капіталу і сумою позикових коштів.

2.3. Аналіз структури та динаміки власного капіталу на підприємстві

Господарська та фінансова діяльність підприємства проводиться у відповідності з вимогами чинного законодавства України та обраної облікової політики. Звітність складена на основі дійсних даних бухгалтерського обліку і відображає реальне фінансове становище ПАТ «Шахтоуправління «Покровське».

Організація і методологія обліку фінансово-господарської діяльності ПАТ «Шахтоуправління «Покровське» здійснюється відповідно до законодавства України про підприємницьку діяльність, Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року та інших нормативно правових актів. Первинні документи складаються на типових формах, затверджених Міністерством статистики України. Відображення в первинних документах господарських операцій проводиться згідно Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року та Положень

бухгалтерського обліку, прийнятими та затвердженими Міністерством фінансів України.

Аналіз динаміки і структури власного капіталу передбачає побудову окремих таблиць за кожним його видом. Рух власного капіталу оцінюється за напрямками надходження та витрачання (використання) коштів [9].

Фактори зміни власного капіталу можна встановити за даними звіту про зміни капіталу і даними аналітичного бухгалтерського обліку, які відображають рух статутного, резервного та додаткового капіталу, цільового фінансування та надходжень. Показники динаміки та структури власного капіталу є найважливішими показниками для оцінки ефективності діяльності підприємства [9].

Отже, розглянемо динаміку та структуру суми власного капіталу ПАТ «Шахтоуправління «Покровське». Показники власного капіталу за 2015 – 2017 рр. подані в табл. 2.2.

Таблиця 2.2.-

Аналіз динаміки власного капіталу
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське» за 2015 – 2017 рр. тис.грн.

Показники	Роки			Абсолютне відхилення (+,-)		Темп зміни,%	
	2015	2016	2017	2016 рік до 2015 року	2017 рік до 2015 року	2016 рік до 2015 року	2017 рік до 2016 року
Статутний капітал	212134	212134	212134	-	-	100,00	100,00
Капітал у дооцінках	263823	205714	159751	- 58 09,0	- 45963,0	77,97	77,66
Додатковий капітал	7769	7769	7769	-	-	100,00	100,00
Нерозподілений прибуток (непокритий	764138	227083	284381	- 537055,0	57298,0	29,72	

збиток)							125,23
Разом власний капітал	1247864	652700	95273	- 595164,0	- 557427,0	52,31	14,60

Як показав аналіз, за 2015 – 2017 рр. статутний (зареєстрований капітал) не змінився.

Капітал у дооцінках - це сума дооцінки (уцінки) залишкової вартості необоротних активів і фінансових інструментів на дату балансу. У 2016 році спостерігається зниження цього показника стосовно 2015 року на 5809 тис.грн (або на 22%), у 2017 році також спостерігається тенденція до зниження на 4563 тис.грн (або 22,4%).

За аналізований період підприємство отримало нерозподілений прибуток. У 2015 році спостерігається тенденція до зниження цього показника на 53055 тис.грн. (70.3%), у 2017 році – збільшення стосовно попереднього періоду на 57298 тис.грн (+25,2%).

Як вже зазначалось, підприємство отримувало непокритого збитку попередніх років. Списання таких збитків здійснюється за рахунок нерозподіленого прибутку, резервного, пайового чи додаткового капіталу.

Таким чином, результативні показники руху власного капіталу не свідчать, що управлінська політика підприємства в цьому напрямі є раціональною.

Резервами покращення ситуації може бути пошук нових можливостей з метою збільшення прибутку підприємства, покриття збитків, залучення власного капіталу за рахунок їх внесків.

Власний капітал підприємства представлений в Балансі статутним капіталом, капіталом у дооцінках, додатковим капіталом, нерозподіленим прибутком.

Протягом аналізованого періоду коригування власного капіталу, переоцінки активів, внесків учасників, вилучення капіталу і інших змін не відбувалося.

Підприємство за останні роки отримувало непокритий збиток і нерозподілений прибуток, який має тенденцію до зниження.

Основним джерелом інформації для аналізу власного капіталу підприємства ПАТ «Шахтоуправління «Покровське» є форма бухгалтерської звітності №4 «Звіт про власний капітал». Власний капітал підприємства сформовано із наступних джерел: статутний капітал, інший додатковий капітал, резервний капітал, нерозподілений прибуток (табл. 2.3).

Із таблиці 2.4. видно, що власний капітал має тенденцію до зниження у структурі балансу. Так у 2015 році питома вага цього показника замала 20,6%, у 2016 році – 12,4%, у 2017 році - 11,5%.

Таблиця 2.3.-

Аналіз структури власного капіталу ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»
за 2015 – 2017 рр. (%).

Пасив	2015 рік		2016 рік		2017 рік	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Власний капітал: у т.ч.	1247864	20,6	652700	12,4	95273	11,5
Статутний капітал	212134	3,5	212134	3,4	212134	3,3
Капітал у дооцінках	263823	4,4	205714	3,29	159751	2,5
Додатковий капітал	7769	0,1	7769	0,1	7769	0,1
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	764138	12,6	227083	3,6	284381	4,5
Баланс	6057315	100	6254070	100	6374162	100

Результати аналізу власного капіталу підприємства використовуються для оцінки поточної фінансової стійкості організації та її прогнозування на довгострокову перспективу. Цей напрямок аналізу завершує і узагальнює весь процес дослідження бухгалтерського балансу, як одного з основних джерел інформації для аналізу власного капіталу організації.

У світовій і вітчизняній обліково-аналітичній практиці розроблена система показників, що характеризують фінансову стабільність підприємства (табл.2.4).

Таблиця 2.4. -

Формули розрахунку аналізу використання власного капіталу підприємства

№ п/п	Показник	Умовне позначення	Формула для розрахунку	Джерела інформації
1	Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	$K_{авт}$	Власний капітал / Пасиви	Ф. 1, р. 380 + р. 430+р. 630 / Ф. 1, р. 640
2	Коефіцієнт фінансової залежності	$K_{ф.з}$	Пасиви / Власний капітал	Ф. 1, р. 640 / Ф. 1, р. 380 + р. 430 + р. 630
3	Коефіцієнт співвідношення позикового капіталу і власного	$K_{п.к.}$	Позиковий капітал / Власний капітал	Ф. 1, р. 480 + р. 620 / Ф. 1, р. 380
4	Коефіцієнт фінансової стабільності (коефіцієнт фінансування)	$K_{ф.с.}$	Власні кошти / Позикові кошти	Ф. 1, р. 380+430+630 / Ф. 1, р. 480+620
5	Показник фінансового ліверіджу	$\Phi_{л}$	Довгострокові зобов'язання / Власні кошти	Ф. 1, р. 480 / Ф. 1, р. 380 + р. 430+р. 630
6	Коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{ф.с.}$	Власний капітал+довгострокові зобов'язання / Пасиви	Ф. 1, р. 380 + р. 430+р. 480 + р. 630 / Ф. 1, р. 640

За допомогою аналізу цих коефіцієнтів можна виявити сильні і слабкі позиції різних підприємств, фірм. Менеджери використовують ці дані для контролю діяльності підприємства, щоб не допустити банкрутства (табл.2.5).

Таблиця 2.5.-

Аналіз ефективності власного капіталу підприємства
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»
за 2015 – 2017 рр.

№ з/п	Показник	Формула розрахунку	Значення					
			2015 рік		2016 рік		2017 рік	
			поч.р.	кін.р.	поч.р.	кін.р.	поч.р.	кін.р.
1	$K_{авт}$	Власний капітал / Пасиви	0,16	0,25	0,02	0,58	0,62	0,08
2	$K_{ф.з}$	Пасиви / Власний капітал	1,91	1,92	1,06	1,74	1,52	1,92
3	$K_{п.к.}$	Позиковий капітал / Пасиви	1,11	1,29	1,05	1,06	1,63	1,88
4	$K_{ф.с.}$	Власні кошти / Позикові кошти	0,78	0,78	0,30	0,58	0,48	0,62
5	$\Phi_{л}$	Довгострокові	0,07	0,02	0,20	0,11	1,64	1,94

		зобов'язання Власні кошти /						
6	Кф.с.	Власний капітал+довгострок ові зобов'язання / Пасиви	0,3	0,2	0,6	0,5	0,4	0,4

Аналізуючи зміну коефіцієнта концентрації власного капіталу, можна відмітити тенденцію до його збільшення з 0,16 станом на початок 2015 року до 0,62 станом на початок 2016 року, проте воно, є незначним і середнє значення коефіцієнта залишається меншим за рекомендоване (0,5). На кінець 2017 року значення даного показника зменшилось порівняно з 2015 роком з 0,25 до 0,08 (тобто на 68%). Крім того, частка власних коштів у всьому капіталі, авансованому в діяльність, теж зменшується. Цей факт сприяє зменшенню довіри кредиторів до підприємства, оскільки підприємство має не достатню кількість власних коштів для погашення заборгованості. Низьке значення коефіцієнта співвідношення власних і залучених коштів та відсутність довгострокових позик свідчать про відсутність довіри до підприємства.

Щодо наступного коефіцієнта фінансової залежності, то динаміка його зміни була протилежною, оскільки даний коефіцієнт є оберненим до коефіцієнта концентрації власного капіталу. Так, станом на початок 2015 року в кожній 1,92 грн., вкладеній в активи підприємства, 0,92 грн. запозичено, приблизно така ж ситуація спостерігалась і на кінець 2015 року. У 2016 році ці показники склали відповідно – 1, 06 та 1, 74, а у 2017 році на початок року на 1 гривню запозичених склало 0,52 грн, а на кінець року – 0, 92 грн.

Найбільш загальною оцінкою фінансової стійкості підприємства є аналіз зміни коефіцієнта співвідношення власних та позикових коштів (коефіцієнт фінансової стійкості). Значення коефіцієнта у 2015 році на кінець року 1,11, на початок року – 1,29. Це означає, що на кожну 1 грн. власних коштів припадає 0,11 грн. запозичених на початок року і 0, 29 грн. на кінець року. У 2016 році це показник склав відповідно - 1,05 та 1,06, а у 2017 році цей показник збільшився. На початок року він становив

1, 63 (0,63 грн. запозичених коштів на 1 гривню власних коштів) на кінець року – 1, 82 (0,82 коп. запозичених коштів на 1 гривню власних коштів). Зростання цього показника в динаміці свідчить про посилення залежності підприємства від зовнішніх інвесторів та кредиторів, тобто, про певне зниження фінансової стійкості, проте значення даного коефіцієнта досить низьким. Отже, залучені підприємством кошти складають короткострокові пасиви, що, як було сказано вище, свідчить про відсутність у складі пасивів підприємства довгострокових кредитів і позик банку.

Коефіцієнт фінансування. Як вже зазначалось, фінансове становище суб'єкта може вважатися стійким у випадку, коли їм може бути покрито до 50 відсотків фінансових ресурсів за рахунок власних коштів. У нашому випадку така ситуація неможлива, тому що на 1 гривню власних коштів припадає в середньому 60-70% запозичених ресурсів. Як видно із аналізу ця тенденція зростає. Так у 2015 році цей показник склав на початок і кінець періоду 0,78, у 2016 році середнє значення склало 0,40, а у 2017 році на початок року – 0,48, на кінець року – 0,62. Тенденція до зростання цього показника може привести до зниження ступеня незалежності підприємства та відповідно зниження його фінансової стійкості. При сприятливому економічному становищі підприємства коефіцієнт фінансування має бути більше одиниці. При величині показника менше одиниці виникає ризик неплатоспроможності. І підприємству буде вкрай складно отримати кредит у банківських установах. Цей показник доцільно обчислювати у процесі санаційного аудиту підприємства, що перебуває у фінансовій кризі, маючи на меті визначити відхилення від оптимальної структури капіталу та оцінити ризики, що при цьому виникають, а також під час розробки такої стратегії фінансування санації, яка дасть змогу оптимізувати джерела залучення фінансових ресурсів.

Коефіцієнт фінансового левєриджу з 2015 року по 2017 рік має тенденцію до збільшення. У 2015 році середнє значення становило 0,04, у 2016 році – 0,15, а у 2017 році на початок періоду – 1,64, на кінець періоду – 1,94. Зростання показника фінансового лівєриджу свідчить про зростання фінансового ризику, тобто про можливість втрати платоспроможності. Вважається, що якщо значення коефіцієнта

перевищує 1,0, то фінансова незалежність і стійкість аналізованої організації досягає критичної точки.

Коефіцієнт фінансової стійкості характеризує здатність підприємства залучати зовнішні джерела фінансування. Нормальним вважають значення в межах від 0,85 до 0,9. Виходячи з аналізу, можна стверджувати, що фінансовий стан підприємства нестійкий, про що свідчать показники фінансової стійкості. Так у 2015 році вони становили 0,3 і 0,2; у 2016 році – 0,6 і 0,5; у 2017 – 0,4. Хоча простежується позитивність тенденції до збільшення цього показника, але для нормативного значення її недостатньо. Цей факт говорить про те, що необхідно розробити стабілізуючі заходи для покращення ситуації, якими можуть бути скорочення поточних зобов'язань, збільшення джерел власного капіталу, додаткове залучення довгострокових засобів, орієнтованих на розширення виробництва.

3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Шляхи удосконалення організації обліку власного капіталу на підприємстві

Фахівці вважають, що «формування облікового процесу власного капіталу – досить складний процес, який залежить від структури власного капіталу і передбачає питання облікової політики, організаційних ознак діяльності акціонерних товариств та інформаційного забезпечення емітентів цінних паперів, що безпосередньо є основою обліку власного капіталу.

Нині для більшості підприємств актуальною проблемою є вдосконалення методології бухгалтерського обліку власного капіталу. Проблема полягає в тому, що власний капітал є не тільки одним із джерел фінансових ресурсів підприємства, а й визначальним чинником прийняття управлінських рішень. Крім того, бухгалтерський облік власного капіталу посідає особливе місце у відносинах підприємства із зовнішніми кредиторами, адже він є основною складовою визначення рівня платоспроможності» [10].

«Дослідження показали, що усі зазначені вище підходи щодо визначення поняття «власний капітал» розглядаються з різних точок зору. Кожен автор намагається найбільш повно розкрити поняття «власний капітал», вказавши джерела його створення, складові, цілі використання та ін. Ми вважаємо, що доцільно буде замінити існуюче визначення власного капіталу у Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 2 «Баланс» на більш повне, тому що воно не розкриває повної економічної сутності даної категорії [10].

Застосовуючи комплексний підхід, поняття «власний капітал», на нашу думку доцільно визначати як основу створення й розвитку господарської діяльності підприємства, а також головну складову його загального потенціалу у вигляді початково зареєстрованих та додатково створених власних коштів (засобів)» [11].

Проаналізувавши різні підходи до визначення структури власного капіталу, ми дійшли висновку про доцільність спрощення його структури, виділивши основні

складові, а саме: початково створений (zareєстрований) та додатково створений капітал.

На рисунку 3.1 представлено структуру власного капіталу згідно з чинним Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 2 «Баланс» та структуру.

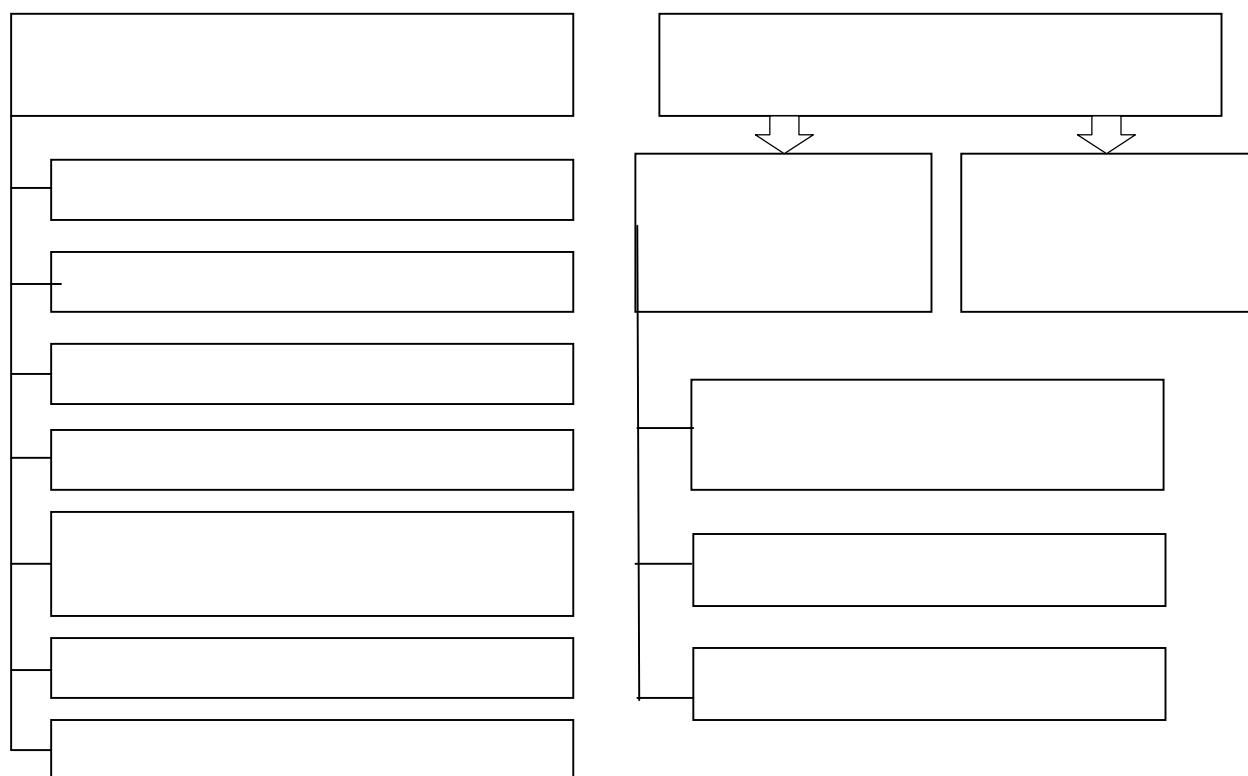

Рисунок 3.1. – Структура власного капіталу згідно П(С)БО 2 «Баланс» та запропонованого підходу.

Оскільки у формі № 1 «Баланс» додатковий капітал поділений на 2 складові й відображається в рядку 320 «Додатковий вкладений капітал» та в рядку 330 «Інший додатковий капітал», пропонуємо внести коригування до Плану рахунків в частині обліку додаткового капіталу. Так, замість рахунку 42 «Додатковий капітал» пропонуємо створити 2 рахунки: 41 «Додатковий вкладений капітал» і рахунок 42 «Інший додатковий капітал» [9, с.178]

Рахунок «Резервний капітал» буде йти під номером 43 та містити такі субрахунки: 431 – «Резерв на покриття збитків суб'єкта господарювання», 432 – «Резерв на виплату боргів у разі ліквідації підприємства», 443 – «Резерв на виплату диві-

дендів», 434 – «Резерв на інші цілі, передбачені законодавством чи засновницькими документами».

До рахунку «Вилучений капітал» ми пропонуємо ввести додаткові субрахунки, а саме: 451 – «Вилучені акції з метою перепродажу», 452 – «Вилучені акції з метою розповсюдження серед своїх працівників», 453 – «Вилучені акції з метою анулювання»[9].

До рахунку «Неоплачений капітал» доцільно ввести додаткові субрахунки, а саме: 461 – «Заборгованість по внесках засновників-резидентів (у національній валюті)» і 462 – «Заборгованість по внесках засновників-нерезидентів (в іноземній валюті)».

Результати вищенаведених пропозицій щодо змін у Плані рахунків бухгалтерського обліку власного капіталу представлені у таблиці.

«Оскільки інший додатковий капітал складається з дооцінки активів та безоплатно отриманих необоротних активів, то доцільно буде включити до складу другого розділу «Звіту про власний капітал» статтю «Безоплатно отримані активи». Також до 2-го розділу цього звіту необхідно включити статтю «Нарахування амортизації за безоплатно одержаними необоротними активами»» [9].

План рахунків щодо запропонованого методу структури власного капіталу наведено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1. –

План рахунків з обліку власного капіталу (запропонований метод)

Синтетичні рахунки		Субрахунки	
40	Зареєстрований капітал	-	За видами капіталу
41	Додатковий вкладений капітал	411	Емісійний дохід
		412	Інший вкладений капітал
42	Інший додатковий капітал	421	Дооцінка активів
		422	Безоплатно отримані необоротні активи
		423	Інший додатковий капітал
43	Резервний капітал	431	Резерв на покриття збитків суб'єкта господарювання
		432	Резерв на виплату боргів у разі ліквідації підприємства
		433	Резерв на виплату дивідендів
		434	Резерв на інші цілі, передбачені зако-

			нодавством чи засновницькими документами
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	441	Прибуток нерозподілений
		442	Непокриті збитки
		443	Прибуток, використаний у звітному періоді
45	Вилучений капітал	451	Вилучені акції з метою перепродажу
		452	Вилучені акції з метою розповсюдження серед своїх працівників
		453	Вилучені акції з метою анулювання
		454	Вилучені вклади й паї
		455	Інший вилучений капітал
46	Неоплачений капітал	461	Заборгованість по внесках засновників-резидентів (у національній валюті)
		462	Заборгованість по внесках засновників-нерезидентів (в іноземній валюті)

«У 4-му розділі «Звіт про власний капітал» ст. 180 «Внески до капіталу» необхідно деталізувати. Внески до капіталу можуть здійснюватись як резидентами в національній валюті, так і нерезидентами в іноземній валюті. Тому доцільно буде ввести ще одну статтю 182 «Внески до капіталу нерезидентами», а статтю 180 назвати «Внески до капіталу резидентами»» [9]

«П'ятий розділ «Звіту про власний капітал» узагальнює інформацію щодо зменшення статутного, пайового капіталів, а також додатково вкладеного капіталу в результаті вилучення внесків засновників та учасників, зменшення номінальної вартості акцій, анулювання викуплених акцій тощо. У розділ 5-й «Звіту про власний капітал» доцільно буде включити статтю 235 «Розповсюдження акцій серед своїх працівників», тому що такі зміни дадуть змогу проаналізувати, яку частину капіталу вилучено для таких цілей» [9].

«Розділ 6-й «Звіту про власний капітал» необхідно доповнити такими статтями, як «Списання на виплату дивідендів за привілейованими акціями» під кодом 270 замість статті «Безоплатно отримані активи», «Списання на виплату боргів у разі ліквідації підприємства» та «Списання на інші цілі».

Згідно з попередніми пропозиціями щодо об'єднання статутного та пайового капіталу під однією назвою «Зареєстрований капітал» зі Звіту про власний капітал необхідно видалити статтю «Пайовий капітал» і надати стовпцю назву «Зареєстрований капітал»» [9].

У результаті цих змін у кожному розділі «Звіту про власний капітал» будуть згруповані статті, що відображатимуть усі зміни, які відбуваються у складі окремих видів власного капіталу.

В дипломній роботі запропоновано ряд рекомендацій щодо удосконалення організації обліку власного капіталу, виходячи із дослідження сучасних літературних джерел [11, 5, 3].

1. В структурі власного капіталу доцільно виокремити дві складові: авансований і зароблений капітал. Виокремлення авансованого капіталу дозволить отримувати достовірну інформацію про функціональний капітал підприємства. В основу заробленого капіталу повинен бути покладений нерозподілений прибуток.

2. Необхідно уточнення трактування процесу розподілу прибутку і визначити комплекс заходів, що дозволить отримати обсяг інформації про розподіл прибутку. Який висвітлюється у бухгалтерській звітності. Така інформація буде містити достовірні дані про обсяг прибутку, яка підлягає розподілу.

3. Необхідно встановлення єдиного підходу щодо порядку формування статутного капіталу, для чого доцільно введення в бухгалтерський облік нових рахунків.

Таким чином, система формування та обліку власного капіталу, що існує в Україні на даному етапі має недоліки. Було виявлено, що нормативно-правові акти, які регулюють операції з власним капіталом, мають законодавчі прогалини у своїй структурі. Виходячи із вищевикладеного, можна зробити висновок, що проблеми формування та обліку власного капіталу є дуже актуальними і потребують подальшого удосконалення. Завдяки вищевикладеним пропозиціям з удосконалення методики обліку власного капіталу зазначені форми звітності стають більш компактними та зрозумілими, а також підвищують якість ведення бухгалтерського обліку. Перспективами подальших розвідок у даному напрямі є розробка вдосконаленої методології організації бухгалтерського обліку власного капіталу та відображення його змін у звітності.

3.3. Напрями удосконалення організації аудиторського контролю за використанням власного капіталу на підприємстві

За умов нестабільної економічної ситуації в державі, постійних змін законодавства виникає нагальна потреба підвищення якості інформаційного забезпечення системи управління, що нерозривно пов'язано з удосконаленням функціонування підсистеми управління власним капіталом.

Фахівці, що основною метою контролю власного капіталу є підтвердження законних засад діяльності економічного суб'єкта правильності формування і зміни статутного капіталу та достовірності відповідних показників бухгалтерської звітності. Аудит власного капіталу передбачає перевірку за наступними напрямками:

- формування ті зміни статутного капіталу підприємства;
- особливості функціонування підприємства та розрахунків із засновниками;
- розрахунки із засновниками по внескам в статутний капітал підприємств;
- рух та стан інших видів капіталів та резервіа підприємства.

Для проведення аудиту власного капіталу передбачається проведення декількох процедур, які повинні встановити правильність бухгалтерського обліку та відображення у звітності складових власного капіталу (статутного, резервного, додаткового капіталу, нерозподіленого прибутку). Основна мета вудиторських процедур – оцінити обґрунтованість величини власного капіталу підприємства на певну дату.

В дипломній роботі на основі вивчення літературних джерел присвяченим проведенню внутрішнього аудиторського контролю власного капіталу, було систематизовано і запропоновано методичні підходи щодо етапів, джерел контролю та джерел інформації проведення внутрішнього аудиту на підприємстві.

(таблиця 3.2).

Таблиця 3.2. –

Етапи, джерела контролю та джерела інформації для проведення внутрішнього аудиторського контролю власного капіталу

Аудиторські процедури	Джерела контролю	Джерела інформації
Аудит формування статутного капіталу		
Перевірка правильності відрахування внесків в статутний капітал	Робочі документи аудитора	Регістри бухгалтерського обліку, накази
Перевірка величини заборгованості за внесками в статутний капітал		Копії засновницьких документів
Перевірка правильності оцінки матеріальних цінностей. Які було внесено в уставний капітал		Баланс, реєстри бухгалтерського обліку
Перевірка правильності відображення в бухгалтерському обліку збільшення статутного капіталу		Методики оцінки, протоколи зборів
Перевірка правильності відображення в бухгалтерському обліку зменшення статутного капіталу		Звіти про зміни статутного капіталу, реєстри бухгалтерського обліку, Баланс
Аудит засновницьких документів		
Перевірка засновницьких документів	Робочі документи аудитора	Копії засновницьких документів
Відстеження зміни величини статутного капіталу згідно засновницьким документам		Копії засновницьких документів
Співсиавлення засновницьких документів із даними бухгалтерського обліку		Копії засновницьких документів, реєстри бухгалтерського обліку
Перевірка документів, що підтверджують права власників на майно статутного капіталу		Платіжні документи, договори купівлі-продажу, авторські свідоцтва

Перевіряючи операції зі зміни розміру статутного капіталу, необхідно його розмір зіставляти з мінімальними розмірами на дату реєстрації змін до статуту товариства. Першочерговими завданнями контролю операцій із пайовим капіталом є: перевірка законності та справедливості розпаювання вартості майна; визначення справедливої грошової оцінки розпайованого та додатково внесеного майна; встановлення достовірності та повноти визначення фінансового результату та

розподілу його між пайовиками; правильність встановлення грошової оцінки вартості майна (паю) у разі виходу учасника із товариства; правильність та своєчасність складання необхідних документів завнесками до пайового капіталу; правильність відображення таких операцій у бухгалтерському обліку.

На підставі результатів вивчення первинних документів та аудиторських процедур внутрішній аудитор проводитиме аналіз за такими напрямками:

статутний капітал. Проведення аудиту складу та структури; розміру та оплати;

додаковий капітал. Проведення аудиту переоцінки майна, додаткового капіталу в частині засобів, які виникли в результаті розрахунків із засновниками;

нерозподілений прибуток. Проведення аудиту нерозподіленого прибутку звітного періоду.

З метою встановлення суттєвості аудиторських процедур необхідно виявити помилки і факти шахрайства, якщо такі були. Результати проведених аудиторських процедур групуються з метою подальшої підготовки підсумкової аудиторської документації. Перелік виявлених помилок і фактів обману групуються в одному робочому документі. Для цього складається спеціально розроблений робочий документ для проведення аудиту власного капіталу підприємства (табл. 3.3).

Таблиця 3.3. –

Запропонований робочий документ для проведення аудиту власного капіталу підприємства

№ з/п	Первинний документ, обліковий регістр				Зміст порушення	Характер порушення (помилка, факт обману)	Який нормативний документ порушено	Суттєвість порушення
	Найменування	№	дата	сума				
1								
2								
...								

При проведенні аудиту статутного капіталу необхідно слідкувати за тим, щоби його величина не була законодавчо визначеного мінімального розміру. За результатами аудиту готується інформація для складання висновку аудитора. Якщо аудитор не знайшов порушень чи знайшов порушення, які не впливають на

законність функціонування, та не завдають шкоди власникам чи акціонерам, то він ці факти фіксується в аналітичній частині аудиторського висновку. Якісно проведена аудиторська перевірка уникнути чимало розбіжностей між акціонерами та працівниками підприємства. Якщо аудитор знайшов порушення, що впливають на законність функціонування чи завдають шкоди засновникам чи акціонерам, то він фіксує всі факти в аналітичній частині аудиторського висновку. Якщо порушення не виправлені, то аудитор не має права видати позитивний внесок. Отже, оптимізація обліку і аудиту власного капіталу є головною складовою успішного функціонування підприємства, максимізації його прибутків, усунення зайвих статей витрат в процесі розподілу часток дивідендів між учасниками.

ВИСНОВКИ

Дослідження показали що власний капітал є об'єктом обліку та аналізу підприємства в його господарській діяльності. Основним джерелом де акумулюється інформація про власний капітал є Баланс підприємства. Основне завдання власного капіталу полягає у забезпеченні підприємства власними фінансовими ресурсами з метою здійснення господарської діяльності. Він відображає процес формування власності, обсяг прав власників акціонерних товариств, розподіл результатів їх діяльності, тобто інформацію про формування та використання власного капіталу як фінансової основи діяльності акціонерних товариств.

У правовому аспекті власний капітал визначає межі мінімальної матеріальної відповідальності, які підприємство має за своїми зобов'язаннями.

У національних та міжнародних стандартах обліку власний капітал зазначається як один з основних елементів фінансової звітності. Його величина та структура мають принципове значення для управлінського персоналу та користувачів фінансової звітності.

Показники структури і динаміки власного капіталу є найсуттєвішими показниками, що визначають фінансовий стан підприємства.

Сутність визначення поняття власного капіталу в бухгалтерській практиці та в літературних джерелах має багато визначень. Узагальнюючим можна навести таке визначення: власний капітал – це вкладення власників, власні джерела підприємства, внесені засновниками, або залишені ними у вигляді чистого прибутку.

Власний капітал є гарантією фінансової незалежності підприємства, базою для формування його активів, основою для початку і продовження фінансово-господарської діяльності, власний капітал ступінь фінансової самостійності підприємства, та його кредитоспроможності.

Список використаних джерел

1. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / І.Б.Садовська, Т.Є.Божидарнік, К.Є. Нагірська. - К.: Центр учбової літератури, 2013. - 688 с.
2. Стригуль К.О. Панчева Л.С. Особливості формування та обліку власного капіталу на підприємствах різних організаційно-правових форм // Вісник НТУ ХПІ . Харків. – 345с.
3. Аналіз господарчої діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч. посіб. / за ред. К.Ф Ковальчука. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 328 с.
4. Гнатишин Л.Б. Організація обліку. К.: Центр учбової літератури, 2010. – 355 с.
5. Івченко Л.В. Власний капітал: сучасний погляд на його сутність та складові. К.: Алерта, 2011 – 456 с.
6. Михайлов М.Г. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навч. посіб. / М.Г. Михайлов, М.І. Телегунь, О.П. Славкова. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 384 с.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс" : положення МФУ № 73 від 07.03.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99>. – Назва з екрана.
8. Гудзь Н.В. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Н.В. Гудзь, П.Н.Денчук, Р.В. Романів. - К.: Центр учбової літератури, 2016. - 424 с.
9. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий облік), оподаткування і звітність: підручник / Н.М Ткаченко. - К.: Алерта, 2013. - 784 с.
10. Скотнікова А.П. Бухгалтерський облік і фінансова звітність на підприємстві. К.: Алерта, 2011. - 377 с.
11. Організація обліку власного капіталу підприємства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mirznani.com/a/15933-4/organizatsiya-obliku-vlasnogo-kapitalu-pdprimstva-ukrani-4>. - Назва з екрана.
12. Шара Є.Ю. Бухгалтерський облік у бюджетних установах і організаціях: навч. посіб. / Є.Ю. Шара, О.М. Андрієнко, Л.І. Жидеєва. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.

ДОДАТКИ

Додаток А
Баланс (форма № 1)
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»

Додаток Б
Звіт про рух грошових коштів (форма № 2)
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»

Додаток В
Звіт про власний капітал (форма № 3)
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»

Додаток Г
Звіт про фінансові результати (форма № 4)
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»